

P I N K S T E R E N

Omdat ik later, als ik oud ben, een verhalenverteller wil worden, gaan er altijd verhalen rond in mijn hoofd, in mijn computer en in mijn social media. Maar er is de laatste weken een verhaal dat me niet loslaat, ongetwijfeld geïnspireerd door de gekke tijd waarin we leven. Maar nadenkend over deze viering en de geest en haar werk besloot ik dat het te vertellen. Ik weet niet wie het schreef of waar het vandaan komt.

Er waren eens 2 mannen die allebei ernstig ziek waren, ze deelden een kamer in het ziekenhuis. De ene man mocht elke middag een uur rechtop zitten in bed om het vocht uit zijn longen te laten halen. Zijn bed stond naast het enige raam in de kamer. De andere man moest de hele tijd plat op zijn rug liggen. De mannen lagen urenlang met elkaar te praten. Ze spraken over hun vrouw en gezin, hun huis, hun werk, hun diensttijd, over reizen die ze hadden gemaakt. En telkens als de man in het bed bij het raam rechtop mocht zitten, benutte hij die tijd om zijn kamergenoot alle dingen te vertellen die hij door het raam kon zien.

De man in het andere bed begon te leven voor dat ene uurtje waarin zijn blik werd verruimd en opgefleurd door alle bedrijvigheid en kleur van de buitenwereld. Het raam keek uit op een park met een prachtig meer. Eenden en zwanen speelden op het water, terwijl kinderen hun modelboten lieten varen. Jonge geliefden liepen arm in arm te midden van bloemen in elke kleur van de regenboog. Terwijl de man bij het raam al die uitgelezen details beschreef, deed de man aan de andere kant van de kamer zijn ogen dicht en zag alles voor zich. Op een warme dag beschreef de man bij het raam een optocht, zo mooi, zo echt en zo vrolijk dat de andere man er bijna in mee kon lopen...

Hij begon te tobben, zozeer dat hij er wakker van lag. Wat verlangde hij ernaar zelf bij dat raam te liggen en een blik op die prachtige wereld buiten te kunnen werpen. 'Waarom hij wel en ik niet' dacht hij bij zichzelf. Toen hij een keer 's avonds laat naar het plafond lag te staren, begon de man bij het raam te hoesten, zijn ademhaling vertraagde, piepte hees. De nachtzuster kwam, gealarmeerd door de verandering die zij op haar beeldscherm had waargenomen en met spoed werd de man weggereden om behandeld te worden. Met een mix van medelijden en opwinding bleef de andere man achter.

De volgende ochtend kwam de dagzuster, die bedroefd was en hem vertelde dat zijn kamergenoot was gestorven. Zodra het hem gepast leek, vroeg hij of zijn bed bij het raam kon worden gezet. Dat deed de zuster graag. Ze zorgde ervoor dat hij lekker lag en ging toen weg. Met pijn en moeite werkte hij zich langzaam op een elleboog overeind om zijn eerste blik op de wereld daarbuiten te werpen. Eindelijk kon hij alles eenmaal met zijn eigen ogen zien. Hij wierp een blik door het raam en zag...een blinde muur. De man vroeg de zuster wat zijn kamergenoot bezielde kon hebben zulke prachtige beschrijvingen te geven. De zuster antwoordde dat de man blind was en de muur niet eens kon zien. Ze zei: 'Misschien wilde hij u gewoon bemoedigen.'

Hier eindigt het verhaal. Maar waar ik aan blijf denken is: hoe zou de man die achterbleef, mocht hem nog wat tijd vergund zijn, verder leven? Dankbaar, misschien wel met meer verbeelding? In dit verhaal is uitvergroot wat ik meermalen mocht ervaren en ook van anderen hoor: wanneer je een dierbaar iets of iemand verliest dan gaan je ogen open voor wie of wat diegene was, zo was diegene, daarvoor leefde zij, of hij, en: dit neem ik voortaan mee. De vrienden en vriendinnen die achterbleven na Jezus' mysterieuze hemelvaart in een bovenvertrek hebben het centrum van hun leven verloren. Het oude is nu voorgoed voorbij, het leven met Jezus, hoe ze aan zijn lippen hingen wanneer hij sprak, hoe ze samen aten...het komt niet meer terug. Wanneer Jezus in zijn fysieke vorm definitief weg is, dan pas komt de geest in hen.

Ook voor ons is iets dierbaars, de kern misschien wel van wat ons verbindt voorlopig weggevallen. Dat prachtige huis waar we samen kwamen, het samen vieren, koffie drinken, het samen zingen. Het is in ieder geval nog maanden anders, beperkt. Het oude, wat we hadden, komt nooit meer terug. Maar misschien zit daarin juist ook voor ons iets troostvol en hoopvol. Misschien is het juist nu dat we nog beter zien wat het is dat we delen, wat ons verbindt. (misschien is het juist nu, nu al wat ons dierbaar is, is weggevallen, dat we de open zijn om de geest te ontvangen)

Daarmee gaan we op weg. Daarmee worden we vandaag de wereld in gestuurd.

Mijn eerste levendige herinnering aan Pinksteren, die nog altijd meeresoneert in dat feest, voert terug naar Taizé. Een oecumenische gemeenschap in Frankrijk. Ik was daar als kind met mijn ouders, en ook nog later, een aantal keer. Velen van u hebben mij er wellicht al een keer over horen spreken. Het was niet het Pinksterfeest, maar aan het einde van een normaal verblijf in Taizé van een week is er op zaterdagavond altijd de enige overweging die er in de hele week klinkt, van de prior, in die tijd: Frère Roger. Op een gegeven moment ontstond er in de viering plotseling een grote chaos, iedereen moest blijikbaar van plek wisselen en zich tussen alle andere mensen door naar een ander deel van de kerk zien te manoeuvreren. In het geschuifel en geroezemoes raakte ik mijn ouders kwijt maar zelfs dat vond ik helemaal niet erg en zij blijikbaar ook niet. Ik zat op een punt waarop ik wat uitzicht had en zag dat overal lange rekken werden neergezet met daarop ontelbaar veel koptelefoons, allemaal met draden vast aan het rek. Mensen deden allemaal zo'n koptelefoon op en Frère Roger begon te praten, of eigenlijk te fluisteren. De anderen broeders zaten in rijen voor hem allemaal in verschillende talen te vertalen wat hij zei. Wat zij zeiden klonk dan weer door de koptelefoons. Ik luisterde een beetje rozig en gelukkig naar het gefluister van Frère Roger. Ik had het gevoel dat ik het allemaal precies begreep, zonder vertaling. Dat hij eigenlijk altijd hetzelfde zei: "Vrede. Liefde. Wees niet bang."

Wat me nu, achteraf raakt in die herinnering, is de ingenieuze, maar ook een beetje naïeve, plastische manier waarop het pinksterverhaal handen en voeten kreeg. Met koptelefoons met vertalingen in alle talen. Zo kon iedereen in zijn of haar eigen taal het goede nieuws, de geïnspireerde woorden van de oude prior, horen. Het getuigt van een enthousiaste, fantasierijke manier waarop kerkzijn opnieuw wordt uitgevonden. Over Frère Roger en zijn leven wordt geschreven en verteld dat hij zo was: met een bijna kinderlijk enthousiasme gaf hij antwoord op de vragen en problemen die zich voordeden. Ondanks zijn wijze en ingetogen manier van spreken was hij in zijn handelen en in wat hij zei dronken door de geest. Toen geen van de broeders, van het kleine groepje waarmee hij ooit begon, een muziekinstrument bespeelde schafte hij een partij keyboards aan met lesboeken. Toen er internationale gasten begonnen te komen gaf hij de broeders mee verschillende talen te leren spreken en zo voort. Gedreven door de geest vonden zij kerk opnieuw uit.

Ook wij, in de Dominicus, kennen een traditie van vernieuwen, van zoeken naar actuele vertalingen van oude wijsheden en woorden, vorm geven aan een nieuwe tijd. Nieuwe paden betreden en met die nieuwe inspiratie een enthousiasme terugvinden en verspreiden. Nu kijken we misschien op een blinde muur, maar misschien nodigt die ons juist uit om te gaan dromen, om onze verbeelding te laten spreken, zo dat wie het hoort ook gaat zien.

'Ze zullen wel dronken zijn', zo reageren de sceptici in de tekst van vanochtend. Dat wordt ontkend, het is immers pas 9 uur 's ochtends, argumenteert Petrus. Maar dat waren ze natuurlijk wel. Dronken van liefde. Net als wij. Waarom gaan we anders met zijn allen rond een computer zitten op deze prachtige zondagmorgen om een verhaal te horen, over geestkracht, over wie wij zijn. Sinds de eerste dag van de schepping is ze nog altijd niet bedaard. De Geest huist in ieder van ons, juist ook nu. Laten we daarom elkaar voor ons zien, zittend in de Dominicus, of waar je ons in jouw verbeelding ook maar wilt plaatsen en laten we elkaar in gedachte aankijken en zeggen: Geest van God, dankjewel dat je er bent.

Eva Martens